

TEHERANSKA IZJAVA

*usvojena na Međunarodnoj konferenciji o ljudskim pravima
Teheran, 22. travnja - 13. svibnja 1968. godine*

Međunarodna konferencija o ljudskim pravima,

sastajući se u Teheranu od 22. travnja do 13. svibnja 1968. godine kako bi ocijenila napredak postignut u dvadeset godina od usvajanja Opće deklaracije o ljudskim pravima i kako bi utvrdila program za budućnost,

razmotrivši probleme u svezi s djelovanjem Ujedinjenih naroda na promicanju i poticanju poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda,

imajući na umu rezolucije koje je Konferencija usvojila,

konstatirajući da se Međunarodna godina ljudskih prava obilježava u vrijeme u kojemu svijet prolazi proces nezapamćenih promjena,

osvrćući se na mogućnosti koje pruža nagli napredak znanosti i tehnologije,

vjerujući da su, u vremenu sukoba i nasilja koji prevladavaju u mnogim dijelovima svijeta, međuovisnost ljudi i potreba za ljudskom solidarnošću očitiji nego ikad prije,

priznajući da mir predstavlja opću težnju čovječanstva te da su mir i pravедnost prijeko potrebni za potpuno ostvarenje ljudskih prava i temeljnih sloboda,

svečano proglašava sljedeće:

1. Prijeko je potrebno da članice međunarodne zajednice ispune svoju uzvišenu obvezu promicanja i poticanja poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda za sve, bez ikakve razlike glede rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkih ili drugih uvjerenja.
2. Opća deklaracija o ljudskim pravima izraz je složnosti naroda svijeta po pitanju neotuđivosti i nepovredivosti prava svih članova velike ljudske obitelji i ona obvezuje pripadnike međunarodne zajednice.
3. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Deklaracija o priznanju neovisnosti kolonijalnim državama i narodima, Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije kao i ostale konvencije i deklaracije iz područja ljudskih prava usvojene pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda, specijaliziranih službi i regionalnih međuvladinih organizacija, stvorile su nove standarde i obveze koje države trebaju prihvatiti.
4. Ujedinjeni narodi su, od usvajanja Opće deklaracije o ljudskim pravima, postigli značajan napredak u određivanju standarda uživanja i zaštite ljudskih prava i

temeljnih sloboda. Tijekom tog razdoblja usvojeni su mnogi važni međunarodni instrumenti, ali se još mnogo toga treba učiniti u primjeni tih prava i sloboda.

5. Glavni cilj Ujedinjenih naroda u području ljudskih prava jest ostvarenje pune slobode i dostojanstva svake osobe. U svrhu ostvarenja tog cilja, zakoni svake države trebaju svima jamčiti slobodu izražavanja, informiranja, savjesti i vjere, kao i pravo na sudjelovanje u političkom, kulturnom i društvenom životu države, bez obzira na rasu, jezik, vjeru ili političko uvjerenje.

6. Države trebaju ponovno potvrditi svoju spremnost na djelotvorno promicanje načela sadržanih u Povelji Ujedinjenih naroda i drugim međunarodnim instrumentima koji se odnose na ljudska prava i temeljne slobode.

7. Masovno uskraćivanje ljudskih prava pod zaštitom gnusne politike apartheida, problem je koji najviše zabrinjava međunarodnu zajednicu. Politika apartheida, koja je osuđena kao zločin protiv čovječanstva, i dalje ozbiljno ugrožava međunarodni mir i sigurnost. Stoga međunarodna zajednica mora upotrijebiti sva raspoloživa sredstva kako bi iskorijenila to zlo. Borba protiv apartheida smatra se zakonitom.

8. Narodi svijeta moraju u punoj mjeri biti svjesni zla koje sa sobom nosi rasna diskriminacija i zajedničkim snagama se boriti protiv takvih pojava. Primjena načela nediskriminacije, utvrđenog u Povelji Ujedinjenih naroda, Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i drugim međunarodnim instrumentima ljudskih prava, predstavlja najžurniji zadatak čovječanstva i na međunarodnoj i na nacionalnoj razini. Sve ideologije koje polaze od rasne superiornosti i nesnošljivosti, moraju se osuditi i spriječiti.

9. Osam godina nakon usvajanja Deklaracije o dodjeli neovisnosti kolonijalnim zemljama i narodima na Općoj skupštini, problemi kolonijalizma ne prestaju zaokupljati međunarodnu zajednicu. U cilju primjene djelotvornih mjera za osiguranje pune primjene Deklaracije, suradnja svih zemalja članica s odgovarajućim tijelima Ujedinjenih naroda postaje neodgodiva.

10. Masovno uskraćivanje ljudskih prava što proizlazi iz agresije i svakog oružanog sukoba s tragičnim posljedicama i što rađa neizrecivom ljudskom bijedom, potiče odgovore koji bi svijet mogli opteretiti još većim neprijateljstvima. Međunarodna zajednica mora surađivati u iskorjenjivanju tih zala.

11. Masovno uskraćivanje ljudskih prava što proizlazi iz diskriminacije temeljene na rasi, vjeri, uvjerenju ili izražavanju mišljenja, vrijeđa savjest čovječanstva i ugrožava temelje slobode, pravde i mira u svijetu.

12. Sve veći jaz između gospodarski razvijenih zemalja i zemalja u razvoju priječi ostvarenje ljudskih prava u međunarodnoj zajednici. Neuspjeh Desetljeća razvoja u ostvarenju najskromnijih ciljeva, dokaz je da bi svaki narod prema svojim mogućnostima i bez izuzetka trebao uložiti najveće moguće napore kako bi se premostio taj jaz.

13. S obzirom da su ljudska prava i temeljne slobode nedjeljivi, puno ostvarenje građanskih i političkih prava nije moguće bez uživanja gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava. Postizanje dugoročnog napretka u primjeni ljudskih prava ovisi o

smislenim i djelotvornim nacionalnim i međunarodnim politikama gospodarskog i društvenog razvoja.

14. Sedam stotina milijuna nepismenih u svijetu predstavlja ogromnu prepreku svim naporima u ostvarenju svrhe i ciljeva Povelje Ujedinjenih naroda i Opće deklaracije o ljudskim pravima. Međunarodna akcija na iskorjenjivanju nepismenosti s lica zemlje i širenju odgoja i obrazovanja na svim razinama, zahtijeva neodgodivu pozornost.

15. Mora se ukloniti diskriminacija koje su žrtve i dalje žene u različitim dijelovima svijeta. Podređen status žena u suprotnosti je s Poveljom Ujedinjenih naroda kao i s odredbama Opće deklaracije o ljudskim pravima. Za napredak čovječanstva prijeko je potrebno u punoj mjeri primijeniti Deklaraciju o ukidanju diskriminacije žena.

16. Zaštita obitelji i djece i dalje je predmet brige međunarodne zajednice. Roditeljima pripada temeljno ljudsko pravo da slobodno i odgovorno određuju broj djece i vremenski razmak između njihova rođenja.

17. Težnjama mlade generacije za boljim svijetom u kojemu su ljudska prava i temeljne slobode u potpunosti primijenjeni, mora se dati najveća podrška. Prijeko je potrebno mladeži omogućiti sudjelovanje u oblikovanju budućnosti čovječanstva.

18. Usprkos tomu što su novija znanstvena otkrića i tehnološki razvoj pokrenuli ogromne izgleda za gospodarski, društveni i kulturni napredak, oni mogu ugroziti prava i slobode pojedinaca, pa će ih se trebati neprekidno nadgledati.

19. Razoružanjem bi se oslobodila ogromna ljudska i materijalna sredstva koja su sada namijenjena vojnim ciljevima. Ta sredstva bi se trebala koristiti za promicanje ljudskih prava i temeljnih sloboda. Opće i potpuno razoružanje jedna je od najviših težnji svih naroda.

Stoga,

Međunarodna konferencija o ljudskim pravima:

1. potvrđujući svoju vjeru u načela Opće deklaracije o ljudskim pravima i ostale međunarodne dokumente u ovom području,
2. potiče sve narode i vlade da se posvete ostvarenju načela sadržanih u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i da udvostruče svoje napore kako bi svi živjeli u slobodi i dostojanstvu koji vode tjelesnoj, duhovnoj, društvenoj i duhovnoj dobrobiti.

Prevela: Irena Stanić-Rašin